

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

PÁLFFY JÓZSEF.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Dr. Tüdös János.

Közleg az óra, mely Debreczen város bizottsági közgyűlésének tagjait messze jövőre kiható nagy kérdésben állítja döntő elhatározás elé: ki legyen a város polgármestere? Ki csodálkoznék azon, hogy ez a kérdés izgalomban tartja a város egész közönségét? Hiszen oly sok tekintetben szomorú közállapotainkat egyenesen kétségbeejtővé tenné, ha a lakosság izgalmas érdeklődés helyett fásult közönnyel viseltetnék az iránt, hogy a tisztújító közgyűlés bizalma kit állít a város ügyeinek élére. Az a körülmény meg éppen drámai motivumot visz belé a közélet e nagy jelenetébe, hogy a függetlenségi és 48-as párt nem annak a férfiúnak nevével indul a küzdelembe, akit ezelőtt 6 évvel mint volt elnökét a párt zászlója alatt diadallal ültetett a polgármesteri székbe, hanem egy oly férfiut kíván most ugyanezen székbe beültetni, akit hozzá pártkötelékek nem fűznek.

Nosza meg is indult a vádak özöne a párt felé: „bosszu...”, „árulás...”, „hűtlenség...”.

A párt és Kovács József közötti elhidegülésnek (a polgármesteri állás betöltése kérdésében szakításnak) analizálására, az okok megállapítására a mindkét részről elhangzó érvek és ellenérvek higgadt mérlegelésére legkevésbé lehet alkalmas a választás előtti utolsó órák izgalmas időpontja. Ezt a kérdést tisztázni kell s tisztázni lehet is, de majd csak akkor, ha a választás után — végződjék az bármily eredménnyel — a kedélyek felzaklatott volta lecsendesült. Legyen elég most csak a helyzetet konstatálni, azt a mindenki előtt világosan álló tény, hogy a párt közgyűlési tagjai, — kevés kivétellel — nem Kovács József mellett kívánnak állást foglalni. A párttagok komolyságának, sőt lelkiösmeretének és végtelen lekicsinylése, mondhatni semmibe vevése vagy pedig a viszonyok nem ismerése kell annak feltevéséhez, hogy ezen elhatározásukhoz minden szerintük számbavehető, komoly ok fennforgása nélkül jutottak el. El sem képzelhető, hogy a párttagok aránytalan többsége súlyos okok nélkül látna oly helyzetet fennforogni, melybe pártjuk és városuk iránti kötelességüknek tartják jelöltet állítani az egykori pártelnökkel, azzal a Kovács Józseffel szemben, akitnek puritán jelleme ma is érintetlen

szüztisztaságban áll mindenki előtt. De ismételjük: a párt és volt elnöke közötti viszony tisztázása, csak a választás lezajlása utáni nyugodtabb idők feladata lehet.

Most ama férfiú felé kell fordulnunk méltatásunkkal, akinek a közgyűlési párttagok tulnyomó többsége pártkötelékeken kívüli helyzetében a közéleti munkásság legszebb palmaágát, a polgármesteri tiszt méltóságát nyújtja.

Itt elvi és személyi kérdés előtt állunk. Elv, hogy a párt csak olyan egyént jelölhet a polgármesterségre, akitől a törvényhatósági közéletben a maga nagy elveinek előmozdítását várhatja. Személyi kérdés, hogy ilyen ember-e dr. Tüdös János?

Bizonyos dolog, hogy a polgármesteri hatáskör betöltésétől a politikai vonatkozásokat elvitatni nem lehet. Nem ismeri az az autonomia alkotmányjogi természetét és jelentőségét, aki azt tartja, hogy országos politika és városi igazgatás két külön dolog. Az autonomia szerves része az alkotmánynak s a szerv csak az egész céljait szolgálhatja. Egy város igazgatása tehát, ha minden részletkérdésben nem is, de a város irányításához tartozó intézkedések összességében mindenesetre: politika. Ezért állított a múlt választáskor a függetlenségi párt mint politikai párt a maga kebeléből polgármestert a város élére. A Kovács Józseffel történt sajnós elhidegülés miatt és más erre egyénileg alkalmas párttag hiányában a beiratkozott párttagok között most jelöltet nem talált.

Es ekkor Dr. Tüdös Jánoshoz fordult. Dr. Tüdös János — tudott dolog róla, azok közé tartozott, kiknek legjobb meggyőződése a nemzet boldogulását a 67-iki kiegyezés becsületes, paritásos, nemzeti irányú végrehajtásában kereste. De ma, ama csalódás után, a melybe a lefolyt nemzeti küzdelem alatt a 67-es alkotás nemes irányú végrehajtása iránt annyian és annyian estek, ma a nemzet ama polgárai, azon száz és százazrek közé tartozik, a kik nélkül a függetlenségi politika a nemzet többségét magaszámára meg nem hódíthatta volna, azok közé, a kik a nemzet jogait és eszményeit csakis a 48 alapján látják immár kivivhatóknak. Jelöltetésének elfogadásakor meg is mondta nyíltan, hogy függetlenségi érzelmű, s hogy nála jobban senki szíven nem viseli az ország

teljes függetlenségének és önállóságának nagy eszményét.

Rezerválist a pártba való beiratkozásról senki sem kívánt tőle. Izléstelen-ség lett volna kívánni is, teljesíteni is. Nem is volt rá szükség: helyettesítette ezt az a bizalom, mely Dr. Tüdös János nyilatkozata nyomán, egyéniségének és közéleti multjának ismerete kapcsán oly irányban keletkezett iránta, hogy ő, a kinek kezébe a nemzeti ellenállás idején a legkényesebb és legfelelősségteljesebb feladatot, a tisztviselők anyagi biztosításának ügyét tette a közbizalom, a polgármesteri hatáskörben is, a ránk váró további nehéz küzdelmek között is a nemzeti ügy s az ettől immár elválaszthatlan függetlenségi elvek szolgáltatóra fogja érvényesíteni karakterét, kitar-tását és képességeit.

Igy gondolkodik róla a függetlenségi párt közgyűlési tagjainak tulnyomó többsége s ez az egyszerű, az ellenfelek részéről sikertelenül gáncsolt elvi oka annak, hogy Dr. Tüdös János a polgármesterségre a debreceni függetlenségi és 48-as pártnak jelöltje, a kiért a párt bizalommal, lelkesedve megy bele a választási küzdelembe.

A mi már most a személyi kérdést, a Dr. Tüdös János egyéni rátermettséget illeti, erre igazán kár volna sok szót vesztegetni. Nem a függetlenségi párt fedezte fel polgármesterjelöltnek, azzá a közvélemény tette meg. Közönségesen tudott dolog, hogy Dr. Tüdös János ambicionálja a polgármesteri tisztséget s a közvélemény régóta honorálja ezt a férfias ambíciót. Mert ismeri készülségét, képességét, hivatottságát. Dr. Tüdös János mind ennek bizonyosságát is szolgáltatta a közgyűlésben és annak bizottságaiban kifejtett működésével.

Debrecen — sajnós, de hiába tagadnánk — az elmaradt városok közé tartozik. Arad, Temesvár, Várad, Szeged, Pozsony, Szombathely, de még a szomszéd Nyiregyháza is rohamosabban és városiasabban fejlődik. Ezt minden debreceni ember látja, érzi, sajnálja és megváltóztatni kívánja. Ezért keres, ezért óhajt sokat látott, tapasztalt, széles látókörü modern egyént polgármesterjelöltnek. S ezt a férfiut a közvélemény — épp úgy, mint a függetlenségi párt — Dr. Tüdös Jánosban találta meg.

Valamely férfiú közéleti értékének legigazibb fokmérője annak az áldozatnak nagysága, a mit a közjóért meg

Sok pénzt

megtakaríthat ha ruhát vásárol
legjobb férfi ruhát talál leg-
szebb gyermek ruhák mégis
legolcsóbban vásárolhat Debre-
czen, Piacz-u. 41. szám alatt

Gerőnél

hozni hajlandó. Dr. Tüdös János egyé-
nileg nagy áldozatot hoz városáért, ha
mostani állását felcseréli a rózsáágnak
legkevésbé nevezhető polgármesteri szé-
kel. Másfelől exclusiv pártszempontokból
tagadhatlanul a függetlenségi párt is
áldozatot hoz a város modern haladá-
sának nagy érdekeiért, a midőn jelölt-
jéül bár függetlenségi érzelmű, de a
párt kötelekek körén kívül álló egyént
támogat.

Pártnak és jelöltjének ez a város
közjaváért hozott kölcsönös áldozata
emeli a Dr. Tüdös János melletti küz-
delmet arra az elvi magaslatra, a mely-
ről az érdek és bosszu alacsony szín-
vonalára leszállítani — a körülmények
ismerői és higgadt mérlegelői előtt —
nem lehet.

Vajha ez a szép küzdelem a tiszt-
újító közgyűlésen megkapná legszebb
jutalmát — a sikert.

Polónyi újabb kiroha- násai.

A képviselőház ülése.

Justh Gyula elnök az ülést 10 óra 15
perckor nyitja meg. A jegyzőkönyvet vezeti gr.
Thorotzkay Miklós. A kormány részéről jelen
vannak: Wekerle Sándor, Apponyi Albert, Da-
rányi Ignác, Josipovich Géza.

Napirenden van az 1909. évi állami költ-
ségvetésről szóló törvényjavaslat folytatódó
tárgyalása, melynek általános vitájához szálásra
senki nem lévén feljegyezve, a Ház általános-
ságban a napirenden levő törvényjavaslatot el-
fogadja.

Igazolják Nadányi Károly bihari és Duc-
hon Ödön szigetvári képviselők mandátumát.

A nemzeti bankért.

Gaal Gaszton a részletes vita első szó-
noka, a címhez szól. Határozott kijelentést kér
a miniszterelnöktől a nemzeti bankra vonat-
kozólag, mert sokkal többre tartja a politikai
becsületet a politikai hatalomnál.

Polónyi kezdi.

Polónyi Géza: Megszokta már azt, hogy
politikai küzdelemben sebeket kapjon és sebet
adjon, de ahhoz nem szokott, hogy itt a
parlamentben meggyanusítsák és megtámadták
politikai reputációjában, Wekerle tegnap ezt
kigyó simasággal tette és ezért örül annak,
hogy ma jut a válaszhoz, mert tegnap elra-
gadt volna esetleg a heve.

Wekerle ellen.

Hozzá van szokva ahhoz, ha a sajtó ugy-
bárik vele, mint a legutolsó pernahajderrel, a
sajtónak igaza van, mert ő már megszokta a
sajtó ilyen „áldós kis” működését. Most csak
arra kéri a sajtót, hogy közölje a mai védeke-
zését. Az a miniszterelnök, aki egy volt igaz-
ságügyminisztert olyan színben tüntet fel, mint
ahogy őt Wekerle, legyen elkészülve arra, hogy
vádját be is bizonyíthassa. szakaszonként fogja
kimutatni, hogy Wekerle rávonatkozó állításai
nem felelnek meg a valóságnak, sőt még az
ellenkezője sem igaz. Nem áll az, hogy neki a
helyzet megszavazása célja. Wekerlének nem
lett volna szabad az ő intencióit meggyanusí-
tani, mert ő nem a jelen politikai helyzetről,
hanem a petitió név alatt eljövendő politikai
helyzetről beszél, s foglalkozik a bankkérdéssel.
Wekerle tegnap is adós maradt a felelettel,
mert nem fejtette ki álláspontját. Nem elég,
hogy a miniszterelnök álláspontját 11 függet-
lenségi képviselő ismeri. A paktumra nézve
Wekerle azt mondta, hogy hálás a nyilvános-
ságra hozatalért, de ezt is olyan módon tette

Wekerle, hogy neki most elő kellene állania hi-
vatalos titkos elárulásával. Ezt azonban nem
teszi, mert W. rámutatva, hogy milyen ember
ő. Kéri a miniszterelnöktől eszközölni ki szá-
mára a királyné a hivatalos eskü alól való fel-
oldást, akkor válaszolni fog ezen vádakkal is.

Egyenként foglalkozik Wekerle minden
állításával és igyekszik azokat megcáfolni.
Beszél Wekerle, Andrássy, Fehérvary és
Batthyány szerepéről a paktum és kormány-
alakítás körül.

Manifesztumot a kormány nem adott ki,
tehát leszögezi Wekerlének a paktum idevonat-
kozó részét nem hajtotta végre. A trónbeszéd
külön álló dolog, mi annak idején nem is
gondoltunk arra, hogy a trónbeszéd helyette-
sitse a manifesztumot. Tény az, hogy az álta-
lam szövegezett paktumban a manifesztum
nem volt benne, de mikor bevettük azt, akkor
sohasem mondtam, hogy ejtsük el. Erre vo-
natkozólag fel fogom olvasni az akkori jegyző-
könyvet, mert különben azt fogja mondani
Wekerle, hogy nem igaz (Derűtlenség). No, igen,
mert így szokott beszélni volt társairól, mert
ugy látszik az igazságügyminiszterről lehet így
beszélni. (Mozgás). Felolvassa a jegyzőkönyvet,
melyet körülötte ülők érdeklődéssel hallgatnak.
Beszél a kiegyezés tervezetéről, melynek pon-
tozatait telefonon akarta közölni a vezérőbi-
zottsággal, ami azonban meghiusult, pedig
torkaszakadtából kiabál. Így történt, hogy a
bizottság a létszámemelésre vonatkozó kiköté-
semről nem tudhatott. De hogy ez igaz, hi-
vatkozik Lenkey Gusztáv ujságíróra, kinek köz-
lés végett átadta. Kijelenti, hogy a paktum
megkötésében neki jóval kisebb része volt,
mint Wekerlének.

Wekerle tagadón rázza fejét.

A választói jog kérdése.

Polónyi: Wekerle hajlandó volt átvenni a
kormányt a paktum első fogalmazványa alap-
ján is, melyben a mai kikötések még nem
voltak benne. Nem igaz tehát, hogy a paktum
mai fogalmazása az enyém. Tény az, hogy én
épp úgy tudtam a paktum tartalmáról, mint
Wekerle. Wekerle hajlandó lett a kormányala-
kításra minden kikötés nélkül. Ezt akarta csu-
pán bebizonyítani. A dolog tehát úgy áll, hogy
Wekerle volt az, aki kevesebbel beérte.

Rátérve a választói jog kérdésére, kije-
lenti, hogy ő nem vádolta Polónyit inkorrekt-
séggel, nem állította, hogy kötelező nyilatko-
zatot tett a titkosságra nézve. Pártja azonban
kiküldötte őt arra a szociálista népgyűlésre,
ahol ő tett kötelező kijelentéseket az egyenlő
és titkos szavazati jogra nézve. Pluralitásról
soha sem volt szó, különben emlékeztette
volna rá Wekerle. Csak az a baj, hogy We-
kerle őt olyan dolgokra emlékezteti, ami meg
nem történt.

Wekerle: Csak beszéljen a pluralitásról.

Polónyi: Elmondja, hogy együtt utazott
Wekerlével és Andrássyval, amikor szó került
a választásról, de pluralitásról egyik sem tett
említést.

Wekerle: De egyenlő és titkosról sem.

Polónyi: Nem tudtam a pluralitásról, te-
hát nincs joga a miniszterelnöknek engem
azzal a perfidiával megvádolni, hogy tudva
valótlant állítottam. Áttér az annexióra, mely
a birodalmi eszmét szolgálja, nem engedi az
országot háborúba keveredni. Hosszasan fejte-
geti a külpolitikai helyzetet és ezzel be is je-
jezi beszédét.

Ezután szünet következett.

Polónyi is beszélt.

Szünet után gróf Apponyi Albert enge-
delmet kér, hogy a tárgytól eltérhessen. A
Ház megengedi. Polónyi tegnapi beszédével,
csak a mai helyzetet akarta felháborítani. Mikor
ellentámadásokkal találkozik, olyan világításba
helyezi magát, mintha orvtámadással állana
szemközt. Az annexió nem az összbiradalmi
eszmé szolgálatára történt. A bírálat addig
várni kell, míg történik valami, amit bírálni
lehet. Polónyi mai beszédében világosan meg-

mondta, hogy célja a fuzió megakadályozása,
mert azt hiszi, hogy az a függetlenségi párt
elvéinek megtagadására vezetne. Ez fölösleges
aggodalom, mert sem a párt, sem a miniszte-
rek nem vállalkoznak elvfeledásra.

Hajduvármegye közgyűlése.

Nagy harc a Julián-egyesület körül.

Tegnap délelőtt tartotta meg Hajduvár-
megye törvényhatósági bizottsága rendes
közgyűlést Weszprémy Zoltán főispán elnökö-
lésével. A gyűlésen több kisebb jelentőségű
ügy közül kivált a Julián-egyesület kérelmének
tárgyalása és a „Ne temere” elleni tiltakozás.
A fontos kulturális missziót teljesítő egyesület kérte
a vármegyét, hogy az alapító tagok sorába
lépjen be.

Az állandó választmány javasolta a köz-
gyűlésnek, hogy ha alapító tagul nem is lép
be az egyesület sorába, legalább segítse
azt pár száz koronával. — A közgyűlés ennek
ellenére nagyon ridegen fogadta az indítványt
s több felszólalás után elutasította az egye-
sület kérelmét.

Nem szavazott meg a legnagyobb vár-
megye egy fillért sem egy oly egyesület szá-
mára, amely Horvát-Szlavonországban annyira
védi a magyarság érdekeit. Ha Liptóban és
Zólyomban történik meg ezen dolog, talán na-
pirendre térünk fellette, de hogy a hajduk me-
gyéje miért zárkózott el a kulturális egyesület
kérelmétől, azt megérteni nem tudjuk.

A másik fontos tárgya volt a közgyűlés-
nek „Ne temere” elleni tiltakozás. A törvény-
hatóság állást foglalt a „Ne temere” ellen s
Baltazár Dezső dr. bizottsági tag indítványára
határozati javaslatot fogadott el a néppárt
ellen.

A gyűlés lefolyásáról a következőben szá-
molunk be:

A közgyűlést 9 órakor nyitotta meg
Weszprémy Zoltán főispán a bizottsági tagok
szívvelyes üdvözlésével. Felolvasták az alispán
jelentését, amelyet tudomásul vettek. Apróbb
ügyek elintézése után rátértek Debrecen város
határozatára, amellyel a „Ne temere” dekretum
ellen tiltakozik s amelyet megküldött Hajdu-
megyének is. Az állandó választmány Debre-
cen határozatának elfogadását ajánlja.

Dr. Baltazár Dezső elfogadja az állandó
választmány előterjesztését, amelyet azonban a
maga részéről még határozati javaslattal bővíti
ki. A határozati javaslat azok ellen irányul, a
kik a Koczurek-ügyben azt az ismert nyilatko-
zatot aláírták.

A javaslat a következő:

Hajduvármegye törvényhatósági bizott-
sága a jogbiztonság, törvényes rend és állam-
erkölcs érdekében bizalommal kéri és elvárja a
magas kormánytól, hogy méltóztatásuk elhárítani
minden akadályt, amely a törvény ellen izgató
törvényhozók büncselekményére nézve az
igazságszolgáltatás érvényesítésének útjában
állana. Méltóztatásuk mielőbb óhajtott időpont-
ban megszakítani minden összeköttetést, amely
a néppárttal a történetek után is fenntartva, a
koalealt többségi pártok liberalis politikai irá-
nyának erkölcsi tartalmát súlyos gyanúval ter-
helve állíthatná az ország színe elé s így a
körvonalában jelentkező politikai konsszolidá-
ció veszélyeztetésére lenne alkalmas.

Lengyel Imre még radikálisabb hurokat
penget. Ő az egyház és állam kettéválasztását
sürgeti.

Tóth Pál bizottsági tag nem fogadja el a
javaslatot, mert az erősen izgat a felekezetek
ellen.

A közgyűlés ezután Tóth Pál külön vé-
leménye ellenében egyhangulag elfogadta ugy-
Baltazár, mint az állandó választmány határo-
zati javaslatát.

Ezután a Julián egyesület kérvényét tárgyal-
ták. Az egyesület 500 korona alapító tagsági díj
befizetésére kéri a vármegyét. Az állandó vá-
lasztmány javasolja is azt, azonban Baltazár

FEKETE

DEBRECZENBEN, Kistemplom mellett

uri divatüzlete

karácsonyi ajándékaival

meghódította az URİKÖZÖNSÉGET.

Dezső dr. ráfogta az egyesületre, hogy felekezieskedik s a bizottsági tagok egyrésze, akik életükben először, ma hallották, hogy van Julián egyesület is, leszavazták az állandó választmányt. Ez a határozat nem szolgál dicsőségére a vármegyének már csak azért sem, mert a barcsi Julián iskolában 27, a daruváriban 19, a pakráciában 10 református magyar fiu tanul.

A közgyűlés ezután jelentéktelen ügyek tárgyalására tért át s délre véget is ért.

Abrányi Emil ünneplése Debrecenben.

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

Abrányi Emil, a kitünő poéta, lejött Debrecenbe s közreműködésével fényt, díszet kölcsönzött a „Csokonai-kör” tegnapi második felolvasó ülésének. Abrányi Emil költészetét méltatni felesleges, hiszen ő egyik büszkesége a magyar irodalomnak, akit negyvenes írói pályáján az olvasóközönség szeretete, rajongása kísérte tetézve a külföld nemzetünk fiaai közül csak keveseket kiténteti elismerésével. A műsor utolsó számát töltötte be, de az illusztris vendéget szemben kötelező udvariasság azt hozza magával, hogy róla emlékezünk meg első sorban. Egy kis előjáró beszédben híven jellemezte költészetének kristály tisztaságát, amely sohasem tévedt sem az izléstelen frivolitások, sem az érzéki szerelem tiltott ösvényére. Makulátlan hófehér maradt mindvégig bearayozva az ő lelke derűjének színes sugaraival. Ez az Abrányi Emil egyik legnagyobb érdeme. Először egy elbeszélést olvasott fel, amellyel ismételve meggyőzött bennünket arról, hogy a legkiválóbb prózai stílusztáink egyike. Irodalmi szempontokból rendkívül becses s lendületesen előadott költeményei még csak fokozták a hatást, amely végül szünni nem akaró tapsviharban s lelkesült éljenzésekben tört ki. A Royal disztermét zsufozásig megtöltő előkelő, distinguált közönség elhalmozta a tetszésnyilvánítás minden jelével s Abrányi Emil a megilletődéstől áthatott keresetlen, őszinte szavakkal köszönte meg a nem remélt szíves fogadtatást. „A Karacsáj föld és népe” címen olvasott fel dr. Pröhle Vilmos egy hosszú személyes kutatásairól beszámoló s etnografiai tekintetben rendkívül értékes tanulmányt, amely mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét és érdeklődését Abrányi Emilnek „A magyar nyelv” című gyönyörű versének interpretálásához nem igen találhattak hivatottabb művésznőt, mint Huzella Irént, akinek közvetlen, természetes beszédmódorát már annyiszor csodáltuk meg színpadunkon. A Huzella Irén szavalata méltó penda-utja volt a másik két becses és élvezetes programszámoknak, amelyeknek lezajlása után a legnagyobb meglepéssel távozott az Abrányi Emil ünneplő, díszes publikum.

A színházban.

Az ünnepi aktus másik része a színházban folyt le, ahol Abrányi Emil, mint műfordítót a Manfrédnak az eredetét teljesen megközelítő, sok helyütt felül is muló magyarra áttünetőjét részesítette megérdemelt ovációban a közönség.

Bevezető felolvasásában ismertette a Manfréd eredetét, eszméjét, amelynek Byron családi boldogságának feldulásában lehetünk csiráira. Jellemezte, párhuzamba állította Goethe „Faust”-jával s ismertette, mérlegelte a két mű között levő finom disztinkciókat.

Az esztétikai tanulmány elhangzása után zúgó tapsok között nyújtotta át neki néhány hódoló szó kíséretében Zilahy Gyula a színtársulat díszes babérkoszoruját, amelyet a felvonások után még több is követett.

A Manfréd előadásával nem dicsekedhetünk. Lugosi, ez a fiatal tagadhatatlanul ambiciózus színész még nem érett meg a címszerep eljátszására. Üres, tartalmatlan deklamálásával nemhogy felszínre tudta volna hozni,

hanem még jobban eltemette a műben rejlő gyönyörű gondolatokat. Ez azonban a direktió hibája, amely sohasem mérlegelt a személyzet tudását, hanem olyan feladatokat okrojál tagjaira, amelyek tehetségüket meghajadják s így azoknak megfelelni a legjobb akarat mellett sem képesek.

A múlt szezonban lett volna megfelelő klasszikus színészünk: Szakács Andor e nehéz szerepre, de akkor nem is gondoltak a Manfréd színrehozatalára. És mikor ezt szóvá tesszük, nem a szörszálhasogatás, hanem az igazság szeretet nevében cselekszünk, amely tiltakozik az ellen a szépséggyilkolás ellen, amit a debreceni színpadon Manfrédal szemben elkövettek. Különbö — tisztelet és dicséret a néhány kivételnek — a többi szereplők miatt is csak szégyenkezésre van okunk, különösen és legfőképpen a rendezés miatt, amely nagyon sok kifogásolni valót hagyott fenn, aminek részletezésébe most nem bocsátkozunk. Mint egyik elpalástolható felületességet felemlítjük azonban, hogy nem egészen leeresztett függöny miatt a nézőtéren pompásan élvezhettük a díszítő lázas és lármás munkáját, amely körülmény nagy mértékben rontotta az illúziókat. A publikum Abrányi Emil jelenléte dacára csak félig töltötte meg a színházat, aminek magyarázata éppen abban keresendő, hogy a Manfréd előbbi gondatlan készülétkben előadásai már diskreditálták tették a publikum előtt az igazgatót.

(sz. f.)

Debreceni élet.

A Csokonai-kör.

Városunk ezen egyetlen irodalmi társaságát, a vidéki irodalmi társaságok közt illeti meg az első hely. A magyar irodalmi életnek nincs olyan mozzanata, melyet figyelemmel ne kísérne, nincs olyan emlékezésre méltó dátuma, melyet meg ne ünnepelne és a megközelíthető országos híru írók közt alig van olyan, aki felolvasó ülésein vagy ünnepi matinein ne szerepelt volna.

A közelmúlt napokban fényes est keretében ünnepelte meg Boka Károlynak, a híres cigányprimásnak és zeneszerzőnek születése napját. Lehetnek, akik az ünnepély kultúrtörténeti jelentőségét felfujtnak és erőszakoltnak tartják, de az a fényes és előkelő közönség, amely a színházat zsufozásig megtöltötte, hatásonként cáfolta meg a kicsinyeskedők szörszálhasogatásait. Igenis, megérdemli az ünnepeltést mindenki, aki magyar nemzeti művelődésünk haladását előmozdította; az író tolla, a festő ecsetje, a szobrász vésője mellé bátran odatehetjük a cigánd hegedűjét, ha a belőle kicsalt hangok a nemzet lelkének igazi kifejezői, tolmácsai. Már pedig Boka Károly szerzeményei valódi, értékes tükördarabjai a sirvígadó magyar léleknek s méltán illethetné a Csokonai-kört a mulasztás vádjá, ha Boka Károly születése napjáról megfeledkezett volna.

Tegnap ismét nagy napja volt a Csokonai körnek. Abrányi Emil lépett a felolvasó asztal mellé és szemelvényeket mutatott be újabb költői és prózai alkotásaiból. Akik ismerik Abrányi Emil, azok bizonyára megvannak afelől győződve, hogy e sorok méltatlanok lennének az ő nevéhez, ha a reklám kedvéért irattak volna.

Szerény emlékeztető akar csak lenni, melyet le kell tüzni különösen akkor, mikor általános a panasz, hogy a helyi sajtó milyen felületesen szokott elbánni az irodalmi dolgokkal, amelyek elvégre talán mégis érdekelhetnének valamelyest.

Rége az irodalom táplálta a politikát, ma a politika táplálja az irodalmat. Az írói toll manapság sok esetben csak addig toll, míg tisztába nem mártják, mihelyt mérges nedvet merít a kalamárisból avatatlan kezekben önmagát gyalázza meg, a műveltek előtt. Az irodalom berkeinek éneklő madarait elhessegetik a szemtelenül buta verebek. Hej! pedig milyen nagy és nemes a hivatása az írói tollnak. Az írói toll nagy és nemes szolgálatában álló vérbeli irodalmi férfiaknak a művelt közönséggel való megismertetése, bemutatása egyik hivatásszerű célja a Csokonai-körnek.

Ezen hivatásszerű céljának megfelelőleg cselekedett tegnap is, midőn a magyar hírlap-irodalomnak eme kimagasló alakját, Ábrányi Emil hívja közénk, eme célját szolgálja midőn nyelvészeti szakirodalmunk széles körben ismert kiváló munkását dr. Pröhle Vilmost ülteti felolvasó asztala mellé. Jól esik látnunk, tapasztalunk és éreznünk, hogy van városunknak egy szerényen működő köre, amely az irodalmat célnak tekintti, s e célért maga lelkesedve, — lelkesít és nem eszköznek, melylyel visszaélné nem lehet anélkül, hogy a jóízű közönség indokolt undorodást ne érezne! Vajha a Csokonai-kör nemes intenciója és céljai elérésében mutatkozó következetessége tisztító hatását érvényre tudná juttatni a megtévedt tollakkal szemben. Eljön-e ennek az ideje?

N—y. V—s.

A Szamosi—Stefániai hangverseny.

Ma este lesz.

Debrecen zenekulturájában másfél évszázados működése alatt már maradandó nyomokat hagyott a Debreceni Zenekedvelők Köre. Fényes, magas nivón álló hangversenyeivel a kör friss, pezsgő, eleven életet teremtett s mint kezdeményezőnek, feltétlen óriási érdemei vannak abban, hogy Debrecenben végre valahára tért hódított a klasszikus zene.

Mindezeket pedig abból az alkalomból mondjuk el, hogy a Zenekedvelők Köre ma este rendezi Szamosi—Stefániai hangversenyét, mellyel igen-igen nagy művelvezetet nyújt Debrecen intelligens közönségének.

Stefániai Imre, ez a fiatal kiváló tehetségű zongoraművész a kontinens legnagyobb zenei emporiumait most járta be s utja valószínű diadalutja volt. Stefániai ragyogó zongorajátéka mellett bizonyára nagyban emelni fogja a hangverseny-est értékét Szamosi Elza fellépése.

A hangversenynek, mely ma este nyolc órakor kezdődik a Bika-szálló disztermében, a műsora a következő:

I. rész.

1. Brahms: Sonata F. moll op. 5. a) Allegro maestoso, b) Andante, c) Scherzo, d) Intermezzo, e) Finále. Stefániai. 2. a) Puccini: Ária „Manon” operából, b) Saint-Saens: Nagy ária „Sámson és Delila” operából. Szamosi Elza. — 3. Schumann: Carneval. 1. Prémabule. 2. Pierrot, 3. Arlequin. 4. Valse noble. 5. Eusebius. 6. Florestan. 7. Coquette, 8. Répique. 9. Papillons. 10. A. S. C. H.—S. C. H. A. (Lettres dansentes). 11. Chirania. 12. Chopin. 13. Estrella. 14. Reconnaissance. 15. Pantalon el Colombine. 16. Valse allemande

A Központi Czipő Kalap áruház Dréher söracsarnok mellett.
decz. 31-ig az összes raktáron levő posztó- és bőr czizmákat. Női- és férfi posztó és bőr czipőket, kalap, sapka és más uridivat cikkeket tulhalmazott raktár miatt mélyen leszállított árakban bocsátja a t. közönség rendelkezésére. Telefon 435.

Paganini. 17. Aveu. 18. Promenade, 19. Pause. 20. Marsche des „Dávidsbündler“ contre les Philistins. Stefániai.

II. rész.

1. Dohnányi: a) Rhapsódi Fis-moll, b) Rhapsódia C-dur. Stefániai. — 2. a) Chaminate: Écrin, b) Tarnay: Tragédiák, c) Weingartner: Wenn schlanke Lilien. Szamosi Elza. — 3. Chopin: a) Nocturne Fis-dur, b) Étűde F dur, c) Nocturne Fis dur, d) Etűde Ges dur, e) Polonaise As dur. Stefániai.

III. rész.

1. a) Mescagni: Ária a „Parasztbecsület“ operából, b) Bizet: Habanera a „Carmen“ operából. Szamosi Elza. — 2. a) Gluck-Stefániai: Gavotte, b) Liszt: Valse impromptu, c) Liszt: Terantella di bravura. Stefániai.

Gyilkosság az éjben.

Agyonlőtt fiu.

A debreceni kir. ügyészséghez tegnap szűkszavu távirat érkezett, hogy Hajdudorogon a Kupferstein tanyán az éjjel Vincze Miklós dohánypajtaőr agyonlőtte Horváth Mihály 14 éves fiut, ki odavaló tanyai szülők gyermeke.

Az ügyészség a jelentés vétele után elrendelte a legszélesebb körű vizsgálatot, mely azonban még nem derítette ki, hogy mikép történt a gyilkosság. Vincze Miklós vallomása nagyon zavaros. Egyszer azt vallja, hogy véletlenségből lőtte le a fiut, másszor pedig, hogy a fiu ugy éjfél tájban gyanusan kerülgette a pajtát s mikor ő rászólt, az nem akart megállni. Kétszer is rákiáltott:

— Állj, ki vagy!

A fiu azonban nem tágitott, az ő pedig a sötétben nem ismerte fel, hanem tolvajt sejtven benne, fegyverét ráfogta. A golyó a szerencsétlent szíven találta és nyomban megölte.

A rejtélyes ügyben most folynak a tanukihallgatások. A gyilkos őrt nem tartóztatták le, hanem csak megfigyelés alatt tartják. Az ügyészség különben elrendelte a holttest felboncolását. — Horváth Arthur törvényszéki orvos már ki is utazott Hadháza a boncolás megejtése végett.

„Képeddel alszom el — örökre.“

Különös öngyilkossági kísérlet a Vár-utcán.

Sok romantika, de még több tragikomédia van ebben az esetben, mely alább következik s amely egy hajótörést szenvedett bus leány szerelemnek megható históriája.

I.

A véletlen, vagyis inkább egy pesti újságnak apróhirdetése hozta össze Kirják Terust, jó módu karcagi szülők leányát egy debreceni fiatalemberrel, ki foglatkozására nézve kereskedő segéd. Kirják Terus 18 éves nem valami ragyogó szépségű, de csinos arcú leány.

Valami újra, valami izgatóra vágyódott. Apróhirdetést tett közzé, hogy egy szép fiatalemberrel óhajtana megismerkedni. Mert Terus nagyon akarta a boldogságot. A boldogság nem is sokáig kérte magát, hanem a fent jelzett jól fésült, sima modoru fess fiatalember képében felkereste Terust.

II.

És Terus boldog volt. Nagyon boldog. De mindkettő elmondhatta volna a novellairóval, hogy: Meglátni és megszeretni, egy pillanat műve volt. Azonban a fiatal ember, kit Károlynak hívtak, csak mondta ezt, a leány valóban érezte. Ez volt ütköző pont. Kezdetben még csak szótték, szövögették a szerelem színes álmoképeit, de aztán Károly ráunt Terusra. Egy drámai intrikus kegyetlenségével mondta ki az utolsó szót: Köztünk vége mindennek! És tényleg vége is volt. A fiatal ember soha többet nem ment Karcagra, nem látogatta meg a leányt.

III.

Károly tudott felejteni, Terus nem. A kétségbeesés vert tanyát szívében, hogy egyetlen szerelmét is elvesztette. Sirt, könyörgött és levelet írt. A levelekre nem jött válasz, hasztalan volt minden, hűtlen szerelmesének köszívét nem hatotta meg semmi, Terus pedig végkép elkeseredett.

Nem töprengett olyan sokat a lét s a nem lét kérdése felett, mint Hamlet, hanem igen egyszerűen halálra szánta magát. A kivitelen pedig valami poétikus, szép formát keresett s mikor megtalálta, bejött Debrecenbe. Felkereste éjjel egy óraker a Vár-utca 7. számú házat. Ott lakik hűtlen szerelmese. Magával hozott egy finom levélpapír dobozt. Benne volt egy csomó rózsaszínű szerelmes levél. Azokat szépen kitergette maga körül. A dobozra rátette kedvesének arcképét és végig feküdt a hideg, kemény kövezeten, elhatározván, hogy okvetlen meg fog fagyni. Ha reggel kilép a kapun a csapodár Károly, az ő kihűlt holttestét tapodja. Sötét szándéka végett pedig levettét magáról minden fölöslegesebb ruhadarabot.

IV.

A csipő, dermesztő hideg orvul táapta meg Terust s fagyasztó hatalmába kerítette. Terus már a hetedik menyországban képzelte magát. A hideg szél zugását anyolok zengésének vélte, mikor durva kezek megragadták és elcipelték. A rendőrségen tért csak eszméletre.

De ekkorra már teljesen felöltöztetve és Szent Péter jóságos arca, helyett Mile Pál rendőrfogalmazó nem kevésbé jóságos arcát látta maga előtt a szegény, szerencsétlen halálraszánt leány. Mihamar elsírta aztán baját. Elmondta, hogy valami gyenge mérget, grünpénzt is ivott, de minthogy ez nem használt, azért folyamodott a másik öngyilkossági kísérlethez. Hanem mivel se a szerelemben, se az öngyilkosságban nincs szerencséje, megígérte, hogy nem tesz kárt magában. Azóta már utban is van Karcag felé.

SZINHÁZ.

Műsor:

Szerdán „Simone“ színmű. Ujdonság. B. bérlet.
Csütörtökön „Simone“ színmű. C. bérlet.
Pénteken „Három pár cipő“ énekes bohózat. A. bérlet.
Szombaton „Dollárkirálynő“ operette. B. bérlet.

Vasárnap d. u. „Trapezunti hercegnő“ operette. Bérletszünet.

Vasárnap este. „Nincs elvámolni valója? bohózat. Ujdonság. Bérletszünet.

* **Nincs elvámolni valója?** Ez a kacagtató, rendkívül pikáns bohózat lesz a Simone után következő premierje a színtársulatnak. A mi ez esén a színpadon történik, azt leírni nem lehet, azt csak látni lehet. Akiknek alkalomuk volt látni a darabot Bécsben, ahol egy-egy egész téli szezonban szakadatlanul ment, vagy Budapesten, a Vigaszínházban állítják, hogy ehhez fogható mulatságos, de egyszersmind pikáns darabot még színpadon alig láttak. E kitűnő bohózatnak vasárnap este lesz a premierje.

* **Nagymama délután.** Vasárnap délután, nem mint tévesen hirdetve volt Trapezunti hercegnő, hanem a Nagymama operette címszerepben Rózsa Lilivel kerül színre.

HIREK.

— **A „Kossuth Dalkör“** 1908. évi dec. hó 31-én Kőkert Gusztáv karnagy vezetése és Veres Tóni zenekarának közreműködése mellett a „Bika“ szálloda dísztermében tartandó tombolával egybekötött Sylvester-esti zártkörű Dal-estélyt tart. Műsor: 1. Nyitány. Előadja Veres Tóni zenekara. 2. Édes apánk, Kossuth Lajos. Szentirmay E.-től. Előadja a dalkör. 3. Rajnai ut. Beschnittől. Előadja a dalkör. 4. Országos bordal. Therntől, Előadja a dalkör. Műsor után tombola, azután tánc.

— **A városi tisztújítással** kapcsolatban — esetleges tévedések elkerülése végett — felkérteünk annak közlésére, hogy a közgyámi állásra pályázó Nagy Gyula nem azonos személy Nagy Gyula állami anyakönyvvezető-helyettesével.

— **Uj telefonösszeköttetés.** A nagyvárad m. kir. posta és táviratigazgatóság folyó évi december hó 15-től kezdve a debreceni távbeszélő központot a Szabolcs vármegyei dadai alsó járásával való szomszédos távbeszélő forgalomba bevonta, minek következtében az említett járás központjaival (ez idő szerint Büdösmező, Tiszalök, Tiszapolgár) a debreceni előfizetők közül azok, kik a hajdumegyei törvényhatósági távbeszélő forgalomban résztvesznek, vagyis azért a 24 korona kapcsolási díjat fizetik, a jelzett időtől ezen forgalomban is beszélhetnek, míg azon előfizetők, kik a hajdumegyei törvényhatósági forgalomban nem vesznek részt és a nem előfizetők, csak a nyilvános állomásokról 5 percnként 1 korona díj ellenében beszélhetnek.

— **Dr. Thury Endre áthelyezése.** Az igazságügyminiszter Dr. Thury Endre kir. ügyészt hasonló minőségben a nagyvárad m. kir. ügyészséghez helyezte át. Dr. Thury Endre távozása mindenféle élénk sajnálkozást kelt, mert rövid itt tartózkodása alatt Thury Endre, különösen a jogászai körök szimpátiáját teljesen megnyerte.

— **Előjárósági tagok választása.** Tég-lásról jelentik, hogy Rózsa Ernő böszörményi szolgabíró elnöke alatt tegnap folyt le az előjárósági tagok választása a következő eredménnyel: Bíró lett Acsi Kiss Sándor, törvénybíró Csiki Sándor, közgyám Bocskai Kiss Miklós, pénztárnok ifj. Dobsay Gábor.

Karácsonyi és ujévi ajándékokat

Goldstein Karolina

orvosilag elismert mellfűző műterme
Debreczen, Piac-u. 61. Szent-Anna-utcával szemben.

A legérzékenyebb alakra angol és francia legújabb szabásu MIEDER mérték után szabva 6 óra alatt készül **3 koronától feljebb.** Mellfűzőkben állandó nagy raktár. Kivánatra árjegyzék ingyen.

Gelbmann és Rosenfeldnél

DEBRECZEN, Piacz-u. 19. sz.

— **Riadalom a pályaudvaron.** Nagy riadalmat okozott tegnap este a nagy állomáson Nagy István portás, ki erősen ittas állapotban a pályaudvaron mindenkit lelövéllel fenyegetett, sőt revolveréből több lövést is tett. Botos Sándor rendőrparancsnok aztán nagynehezen lefűlte és elvette tőle a revolvert, mellyel hogy senkiben sem tett kárt, az igazán csak a véletlennek köszönhető. A rendőrök lakására szállították.

— **Második iparművészeti előadás.** Az iparkamara és az Országos Iparművészeti Társulat második iparművészeti előadása tegnap fényesen sikerült. Czako Elemér dr., az országos nevű kviáló író tartott előadást Izlelő cíművel. Összehasonlította a moder, egészséges, művészi izlelő alkotó műipari formákat a régi, izlelőtel, agyoncifrázott, lélektelen torzításokkal. Rendkívül szellemes előadását művészi képek gazdag vetített sorozata élénkítette. Különösen öröndetes, hogy az előadás során a képek közt egy kiváló debreceni művészfényképezőnek, Haranghy Györgynek is számos pompás képét élvezhettük, melyek a színes fényképezésnek valóságos műremekei. A közönség, mely az Uránus-színház termét zsufolásig megtöltötte, a magas színvonalu és igen élvezetes előadásért igen hálás volt.

— **A Debrecen-Homokkerti ref. Olvasó Egylet** 1908. december hó 26-án saját könyvtára javára a Homokkerti Ovoda helyiségeiben felolvasással, szavallattal és énekekkel egybekötött Táncmulatságot tart a következő műsorral: 1. Elnöki megnyitó. Tarta: Nt. János Zoltán. 2. Monolog és cabaret szám. Előadja Nádor Zsiga, a debreceni színház művésze. 3. Magyar dalok. Éneklő: 4. Szavallat. tartja: Böszörményi Imre ev. ref. tanító.

— **Osztályorszájáték.** A mai huzáson a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

70,000 koronát 121828.
25,000 koronát 16617.
15,000 koronát 4406.
3000 koronát 79797 95513.
2000 koronát nyertek: 5992 81317 99380 101090.
1000 koronát nyertek: 4882 19313 28165 52532.
500 koronát nyertek: 5632 29798 43423 59651 63524 94351 94795 100453 109363 110863 123980.

A többi kihuzott számok 300 koronát nyertek.

— **Gyilkossági kísérlettel vádolt képviselő.** Zágrábból sürgönyzik: Magdics Petro dr., a magyar országgyűlés horvát tagja rátámadt Hroics Mihály dr.-ra, a varsadi Hrvatska Pravice szerkesztőjére s ökölrel halántékon sujtotta. Hroics állapota veszélyes s azt hiszik, hogy az ütéstől belső sérülést szenvedett. — Hroics gyilkossági kísérlet miatt tett följelentést a képviselő ellen s azt mondja, hogy a támadás módja és jellege és a támadónak nagy ereje valószínűsítik, hogy Magdics őt megakarta ölni. Hroics dr. a zágrábi táblánál is tett feljelentést, kérve Magdics felfüggesztését az ügyvédi gyakorlatától azod az alapon, hogy ellene hatvan bűnügyben emeltek vádat. Varasdon nagy az izgatottság a starcevicusok közt. Tegnap éjjel bevették Magdics házában valamennyi ablakát. Ez az a Magdics, akinak mentelmi jogát legutóbb ellene emelt vádak miatt a magyar képviselőház mentelmi bizottsága felfüggesztette.

— **A végrendelet-hamisítók.** Budapesti tudósítónk jelenti: Az elhunyt emberbarát Gelléri Szabó János végrendeletének meghamisítói ügyében teljes erejével folyik a vizsgálat. Kovács vizsgálóbíró a Losoncra ideszállított négy

hamis tanut már kihallgatta. Ezek teljes beismerésben vannak és részletesen elmondották, hogy Battikék fejenkint százezer korona jutalmat ígértek nekik, ha segítenek meghamisítani a végrendeletet. Ezzel szemben úgy Battik Sándor, mint Fülöpp Gizella teljes tagadásban vannak. A hat vádlottat szembesítették is egymással, de a szembesítés teljesen eredménytelen maradt. Mára ismét tanukihallgatások lesznek.

— **Elveszett** egy féleves foxterier kutya fehér szőrű, fekete pettyes balszemén fekete folttal Bethlen-utca 68. számú háztól. Megtaláló gazdag jutalomba részesül.

— **Ideg és izomerősítő svédgymnastika** (Nem Zander-féle.) Debreczenben. Magvassy Pál nyug. torna tanár, városunkban három havi kurzust **Batthyányi-utca 3. szám alatt nyit.** Ezen üdvös intézetet a nagyközönség becses figyelmébe ajánljuk, mert az orvosi tudomány már régen megalapította, miszerint a svédgymnastika gyakorlatok az emberitest szervezete a legjobb és a legjótékonyabb hatással bírnak. Az intézet megnyílik decz. 14-én. 2341

— **Vizvezeték,** fürdő, csatornázás és szivattyu berendezéseket gyorsan szakszerűen készít és javít jótállás mellett, Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4. 2267

— **Vigyázzon!** Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni, Bádogos-u. 4. 2194

— **Kardos László** Debreczen Kossuth-utca 9. ajánlja különleges karácsonyi czikkei, szép, jó és olcsó kikészítésben. Továbbá tudatja, hogy az évvégével szokásos alkalmi czikkek december 16-tól eladásra kerülnek. 2363

— **Percel Carola** tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent-Anna-utca 22. szám. 2176

— **A kinek nincs téli kabátja,** de pénze sincs, forduljon Kaiser Salamonhoz, Hatvan-utca 2. 2294

— **Tajtékpipák,** hermónikák, cipők, csizmák, kézi- és láda-kufferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szereshetők be a „Munkás bazar“-ban, Bádogos-u. 4. 2195

— **A Debreczeni Leszámoló Bank** m. sz. (Piacz-u. 49. főpostával szemben) olcsó kölcsönöket folyósít. 2374

— **Bálbizottságok** figyelmébe ajánlja kiváló szép táncrend készítményeit Dávidházi Kálmán és Társa könyvkötő és diszmvés üzlete, a hol egészen új modorban, művészi kivitelben készülnek táncrendek és rendezőjelvények. 2343

— **Mesés szép gyermekjátékok és mindenféle karácsonyi ajándék tárgyak meglepő olcsó szabott árak mellett kapható Mentze Henrik áruházában Kossuth-utca 4. szám.** 1916

— **Divatos őszi és téli női és Leány felöltöket, boákat, model kalapokat** csak a Hajdumegyő legnagyobb Rózsa-féle áruházban Kistemplombazár lehet már máttól kezdve olcsón vásárolni. Kérem meggyőződni! Legnagyobb raktár.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Véres birtokossági gyűlés.

Ez év május hó második felében különös eset tartotta izgatottságban Téglás község lakosságát. Május 24-én ugyanis az ottani közbirtokosság valami közlegelő dolgában gyűlést tartott. A gyűlésen a vita odáig fajult, hogy sokan botokkal és késekkel rohantak egymásra és botrányos verekedés keletkezett.

A verekedésben sokan kaptak kisebb sérülést. Súlyosabban sérültek meg Kemecsei Bálint, Sz. Szabó Imre. A debreceni kir. törvényszék második büntető tanácsa dr. Oláh Miklós elnöklété alatt ma vonta felelősségre a verekedőket.

A tanuk azt vallották, hogy Cs. Tóth Sándor kezdte a verekedést, de az eljárás során beigazolódott, hogy Cs. Tóth saját védelmére rántotta elő bicskáját, mert különben talán még agyon is ütötték volna.

A bíróság végül is Cs. Tóth Sándort felmentette, idősbb Kemecsei Sándort ellenben 220 korona pénzbüntetésre, Sz. Szabó Imrét pedig 60 korona pénzbüntetésre ítélte.

Az elítéltek felebbeztek.

Oroszország kárpótlást követel.

Békésebb hangok felszinen.

— Távirati tudósítások. —

Pétervár, december 15. Beavatott diplomáciai körökből hírlík, hogy az orosz válasz Ferenc József király sajátkezü levelére már legközelebb megérkezik Bécsbe. A válasz hangjai általában békülékeny. Az orosz cár nem kívánja a háborút, de a Balkán államok részére az annekszió fejében kárpótlást követel.

London, december 15. A Times jelenti Konstantinápolyból:

Pallavicini örgróf Törökországnak Ausztria-Magyarország nevében a mitrovicai vasutvonal építésének megkönnyítését is felajánlotta.

Belgrád, december 15. Szerbiában szinte megdöbbenést keltett az a hír, hogy Ausztria-Magyarország külügyi kormánya és az ottomán birodalom közt lépésről-lépésre halad a megegyezés. Ez a békés hangulat mihamarább kormányváltáshoz vezet Szerbiában.

Bécs, dec. 15. Schönnich hadügyminisztert a király tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta. A kihallgatásra a hadügyminiszter Aehrenthallal való hosszab beszéde után jelentkezett.

Apponyi Albert és Justh Gyula.

A képviselőház üléséhez.

A képviselőház ülésének végén bőven termett politikai szenzáció. Mint fővárosi tudósítónk telefonálja Apponyi beszédének további során Polónyinak válaszulva kijelenti, hogy a manifeszturn kérdése nem a parlament elé való. A paktumban a kormány nem a nemzettel, hanem a királlyal szemben vállalt kötelezettséget. Andrassy választói joga mindenben megfelel a paktum kikötéseinek. A titkos és egyenlő szavazati jog behozatala nagy megrázkódtatást jelentene, melytől óvni kell a nemzetet. A választói jog tervezetét igaztalanul támadják, mert az mindenben a nemzet érdekeit juttatja kifejezésre. A bankkérdésben a gazdaságt kifejezés teljesen szabad kezét nyújt a kormánynak, meg tudni fogja kötelességét. Kétségtelesen nehéz helyzete van a kormánynak s e helyzetet menehezíti az a gyanakvó támogatás, melyben jelenleg is része van.

Justh Gyula közbeszól:

— A nemzeti bankból még sem engedünk.

Justh Cyulát megéljenezték, de Apponyit szintén, ki hamarosan befejezte beszédét. Az

Hrabéczy fest, mos, tisztít! Debreczen, Széchényi-u. 42.

után felállott Polónyi Géza és kérte, hogy fel-szólalásait felintsék tárgyalannak.

Az ülés vége után Justh Gyula odament Apponyihoz és megkérdezte tőle, hogy a gya-nakvó támogatást ráértette e. Apponyi azt fe-lelte, hogy nem, s csak általánosságban értette. Az incidens nagy feltűnést keltett.

TÁVIRATOK.

Gyász a Burgban.

Bécs, december 15. Liechtenstein Rudolf herceg lovassági tábornok, ő Felsége első fő-udvarmestere az éjjel meghalt.

Lányi Géza meghalt.

Budapest, dec. 15. Lányi Géza, a híres népdalköltő ma Ungváron ma meghalt.

Fellázadt legionáriusok.

Algir, december 15. Ötven felfegyverke-zett legionárius feltűzött szorongóval feltartóztalt egy vonatot, amelyen Vigy tábornok volt. A vonatnak vissza kellett térni, mire a legináriusok visszavonultak. Az esemény nagy feltű-nést keltett. Hír szerint lázadás tört ki a le-gionáriusok közt.

Andrássy Bécsben.

Budapest, december 15. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma Bécsbe utazott és holnap a király külön kihall-gatáson fogadja. Az audienciának poli-tikai körökben nagyfontosságot tulajdo-nítanak.

Megszűnt ostromállapot.

Prága, december 15. A helytartó tanács ma nagy falragaszon hirdette ki, hogy az ostromállapot megszűnt. A vá-rospan különben minden csendes s a zavargások ismétlődésétől a statárium megszűntetése dacára sem félnek.

Regény-csarnok.

A nagy rejtély.

3

Regény.

Egy férfit látok, ki nem egészen oly ma-gas mint én, s elég szerencsétlen, hogy éveinél idősebbnek látszik. Homloka idő előtt megko-paszodott. Nagy barna szakáll és hosszú le-függő bajusza is idő előtt összevegyült. Az ő arczán meg van az a szín, mely az én arczom-ban nem található, és alakjában feltűnő azon erő és szilárdság, mely külső megjelenésben oly annyira hiányzik. Rám tekint, még pedig a leggyöngébb, legnagyobb barna szemekkel, melyeket valaha láttam férfi arcz. Ritábankán, de édesen mosolyog; modora, bár igen nyu-godt és tartózkodó, bizonyos lappangó meleg-gel bír, mely (nőkre nézve) ellenállhatlanul megnyerő. Járása kicsikét akadozó, egy seb következtében, mit évekkal ezelőtt kapott, mi-dőn Indiában katonáskodott, s ennél fogva vastag bambusbotot szokot magával hordani furcsa idomzatu fejjel, (neki régi kedvence) melynek segítségével felemelkedik ültéből, vagy helyére leereszkedik. E kis hátrányt kivéve (ha ezt t. i. csakugyan hátrány) alakjában és meg-jelenésében nincsen semmi öreges, törődött, vagy kellemetlen. Csekély sántikálásban én, az én részrehajló szememmel. bizonyos kecsét, sajátoságos kellemet találok, mely csaknem ér-dekesebb más férfiak mozgásánál. És végre, mi legfőbb, legjobb, én őt szeretem! Szeretem! Szeretem! S ezzel vége férjem arczképleirásá-nak is, amint azt menyekzőm napján láttam.

A tükör mindent megmondott, mit tudni vágytam. Végre valahára elhagyjuk a sekrestyét. Az ég, mely egész reggel komor volt,

mig templomban valánk még jobban elsötétült és az eső záporban kezd ömleni. A járda-tapo-sók kün kedvetlenül ránk bámulnak esernyők alól, a mint sietve áthaladunk soraikon, hogy kocsinkhoz juthassunk. Semmi éljenzés; semmi napfény; semmi virág, mellyel utunkat elhin-tenék; nincs nagy reggeli; nincs felköszöntés; nincsenek nyoszolyólányok; nincsen apai, anyai áldás! Szomorú menyekző, mi tagadás — és (ha Starkweater nagynénémnek igaza van) ép oly szomorú kezdet!

Egy külön coupé rendeltetett számunkra a vasuton. Az előzékeny condaktor (előre látva jó borralalóját) leereszti két oldalt a kis selyem függönyöket, illetén kizárva a kémkedő kíváncsi szemek tekintetét. Egy végtelennek látszó idő-mulasztás után a vonat végre megindul. Férjem karja átölel. „Végre!” susog, oly szerelemmel szemében, mit pusztá szó kifejezni képtelen, és gyöngéden keblére von. Karom lopva nyaka köré fonódik; szemeim felelnék szemei kérdé-sére. Ajkaink találkoznak házias életünk első, hosszú, forró csókjában.

Oh! mily édes visszaemlékezések tűnnek fel előttem, a mint ezen utazásról írok! Hadd töröljem meg szemeimet; hadd tegyem le mára e füzetet.

II. FEJEZET.

A menyasszony gondolatai.

Alig utazhattunk egy óránál tovább, mi-dőn mindketten bizonyos változáson mentünk keresztül.

Még mindig szorosan egymás mellett ülve, kezem kezében, fejemet férjem vállára nyug-tatva, észrevétlenül, lassanként mindketten el-hallgatánk. Már is végére értünk-e a szerelem rövid s mégis oly ékesszóló, kimeríthetetlen szó-tárának? Vagy pedig hallgatag egyetértés foly-tán elhatároztuk-e, hogy miután a szavakba foglalt szenvedély gyönyörét élvezők, már most a gondolkozó szenvedély mélyebb, áthatóbb üdvét fogjuk megkísérteni? Alig tudom elhatá-rozni; csak annyit tudok, hogy ezen órában, valamely sajátos befolyás következtében, ajkaink elnémultak. Tovább utaztunk, kiki a maga eszmével, ábrándjaival elfoglalva. Vajjon férjem kizárólag reám gondolt-é, valamint én kizárólag vele foglalkozám? Még az utazás vége előtt kételyeim keletkeznének; rövid idővel később biztosan tudtam, hogy eszméi, messze elván-dorolva ifju nejtől, mindannyian saját boldog-talan személyére valának irányulva.

(Folyt. köv.)

Kiadó lakás.

Varga-u. 36. számú házban 1 modern utcai lakosztály viz-és gázvezetékekkel, fürdő szobá-val ellátva 1909. május 1-re

Kiadó.

Értekezhetni Piacz-u. 44. szám, ügyvédi irodában.

Legjobb, legszebb
karácsonyi és újévi
ajándékokat
legolcsóbban
Gasparik Ádám
órás, ékszerésznél szerezhető be.
Piacz-utca 85. sz. Royal szállodával szembe.
Ugyanott óra javítások a legolcsóbban eszkö-zöltetnek.

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógy-
szerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az „INDA-SZESZ” bedörzsölése jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.”

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvo-sok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sóborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissít. Meg-óvja a testet a hideg káros befolyá-sától. Massagehoz (gyuró- kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszagatás, és mindennemű meghülésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ” össze nem tévesztendő más sóbor-szesz készítményekkel, melyek egy-szerű szeszkeverékek, holott az „INDA-SZESZ” székelyhavasi gyógyfüvek-ből előállított és hatásában felülmul-hatatlan gyógyszerkülönlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ” kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban minde-nütt. Főraktár Debreczen: Központi brogériája. Városház épület. 2352

Szebbnél-szebb
karácsonyi
ajándék
tárgyak
kiállítása
Kaszanyitzky Endre
főtéri üzletében.

Odol

Fogak legjobb szere.

Földvári L.

debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat

Kossuth-utca 1. sz.

Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villamos csengők berendezését, javításait, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken, legjutányosabban eszközöl.

Telefon 168. sz. 1276

Téli fürdő kura a

Félix-gyógyfürdőben.

Európa leggazdagabb természetes forró és meleg kénes források. A víz hőfoka 49 celzius, 17 millió liter viz napi mennyiség. Csuz (Reuma) köszvény és bőrbajok stb. ellen. Fürdő és ivógyógymód. Szobákból a fürdőkbe vezető zárt folyosók állandóan fűtve vannak. Bármely időben, meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, szobafűtés, világítás és fürdés naponként 7 korona.

Vasut-állomás, posta, távirda, interurbán telefon a fürdő-telepen. 2330

Prespektust ingyen küld az **Igazgatóság.**

Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyszintén a világhírű eredeti **Melichár-féle Unikum Drill vetőgépek** továbbá Répavágók, Szecskaavágók, Ekék, Boronák, Szőlőzuzók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felelősség mellett kaphatók.

Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba. 2266

Debreceni faipar r.-t.

ajánlja 3 éves vágású tűzifáit: eldrótozva ólomzáros szekérben, házhoz szállítva és berakva:

Cserfát, Bükkfát, Gyertyánfát 4 felé vágva 10 mázsát 23 koronáért. — Vargafát 10 mázsát 24 koronáért. 5 felé vágva 1 koronával drágább.

Aprózott fát 5 m/mázsánként már hazaszállítunk.

Az aprózott fa tetszés szerinti mennyiségben mázsánként telepünkön átvéve 2 kor. 20 fill.

- 1 öl cserfát hasábban 33 koronáért
- 1 „ bükkfát „ 32 „
- 1 „ gyertyánfát „ 34 „
- 1 „ vargafát „ 34 „

Hazaszállítás ölenként 2 korona 80 fill. Ugyanezen fák wagonszámra a legjutányosabb árak mellett kaphatók. — Megrendelések: telefon utján 544. szám, levelező-lapon, postautalványon a részvénytársaság elárusítóinál és **BR. LL LAJOS megbízott tisztviselőnk** utján esz-közölhetők. A szállítás **24 óra alatt** teljesítetik. A pontos szállítást ellenőrző bárcát kérjük figyelembe venni.

2211

Az igazgatóság.

Szabó Lajos fiai

női divatáruház

gyapju és mosókelmékben

karácsonyi vásár

leszállított

jutányos árak.

Tűzifa eladás nagycserén.

Eisler J. és testvére bécsi fakereskedő cég eladja nagycserei

fakészletét

fojtatólagosan kisebb-nagyobb quartumokban.

Szinfa raktáronként 22 kor.

„ ölenként 24 „

Szállítás ölenként 6-7 korona ottani fuvarosokkal. 2369

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országút mentén fekvő ugynevezett **Nyilas-telepen**

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u. 41. szám. Ujfalussy-ház.

Uj! kóser Uj!

Bodega.

Állandóan raktáron tartok mindenféle füstölt husokat, hideg felvágottakat, virslit, szalvát, liba-tepertőt. Zsir nagyban és kicsinyben jutányos árban kapható. Ugyszintén tisztán kezelt kávé kapható. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Kirschner Lipótné,
SIMONFY-U. 7.

2290

Sesztina Lajos vaske reskedése

Piacz-utca 23. szám.

Nagy raktár

vizvezetési csövekben, kutkagylókban.

Zsirbödönök.

Konyha-edények, főző konyhák, kályhák, John-mosógépek.

2375

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, menyezeti, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.

Telefon 638. szám.

Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyválasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási fölülmulthatatlan vivmánya a lefele égő légszeszlámpák 50 százalékos légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fényvel 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalékos légszesz megtakarítással 85 liter légszesz fogasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény“ gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

